

Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach

**Vyjadrenie Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach
k Hodnotiacej správe pracovnej skupiny Slovenskej akreditačnej agentúry pre
vysoké školstvo zo dňa 10. 08. 2021 k Žiadosti o udelenie akreditácie študijného
programu s názvom „Rodinný farmár“, číslo žiadosti: 10486, uskutočňovaného
v slovenskom jazyku pre prvý stupeň vysokoškolského štúdia v dennej forme
štúdia, ktorý oprávňuje jeho absolventom udeľovať akademický titul „bakalár“
(Bc.) v študijnom odbore veterinárske lekárstvo**

Košice, dňa 8. októbra 2021

1. Skutkový stav

Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach, so sídlom Komenského 73, 041 81 Košice – mestská časť Staré Mesto (ďalej len „UVLF“) v súlade s § 30 zákona č. 269/2018 Z. z. o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania a o zmene a doplnení zákona č. 343/2015 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania“) spracovala a dňa 15. 3. 2021 zaslala na posúdenie Slovenskej akreditačnej agentúre pre vysoké školstvo (ďalej len „SAAVŠ“) Žiadosť o akreditáciu študijného programu s názvom Rodinný farmár, pre 1. stupeň vysokoškolského štúdia v dennej forme štúdia, ktorý oprávňuje jeho absolventom udeľovať akademický titul „bakalár“ (Bc.), jazyk uskutočňovania: slovenský jazyk; v študijnom odbore veterinárske lekárstvo (ID 10486) (ďalej len „Žiadosť o akreditáciu ŠP“).

Po posúdení na mieste pracovnou skupinou dňa 28. 6. 2021 sa uskutočnilo online posudzovanie prostredníctvom MS Teams dňa 6. 7. 2021. Na základe podanej Žiadosti o akreditáciu ŠP pracovná skupina vypracovala hodnotiacu správu a predseda výkonnej rady SAAVŠ ju zaslal UVLF dňa 16. 9. 2021 pod číslom 2021/82-OAČ:2818/2021 (ďalej len „Hodnotiaca správa“). Hodnotiaca správa bola UVLF doručená elektronicky dňa 20.09.2021. Pracovná skupina v návrhu rozhodnutia alebo vyjadrenia výkonnej rady agentúry konštatuje:

„Pracovná skupina pri posudzovaní žiadosti zistila, že účastník konania nespĺňa štandardy pre študijný program a navrhuje zamietnutie žiadosti o udelenie akreditácie študijného programu podľa § 30, odsek 7, bod a) zákona č. 269/2018 Z.z.

Zdôvodnenie podľa čl. 13 a čl. 9 odsek 4 Metodiky na vyhodnocovanie štandardov:

Pracovná skupina vyhodnotila plnenie kritérií SP 2 a SP 6 na vyhodnocovanie štandardov pre študijný program na úrovni C:

- *SP 2.2. ŠP tak ako je koncipovaný, nespĺňa v plnej miere strategické ciele UVLF v Košiciach, pretože generálnym cieľom UVLF na roky 2018-2023 je udržať postavenie UVLF ako prestížnej univerzity, ktorá uskutočňuje vzdelanie v OBLASTI VETERINÁRSKEHO LEKÁRSTVA, HYGIENY POTRAVÍN a FARMÁCIE. ŠP má najbližšie k oblasti hygieny potravín, ale na splnenie všetkých atribútov sú potrebné určité zmeny v koncepcii študijných predmetov.*
- *SP 2.5. ŠP Rodinný farmár je priradený k študijnému odboru „Veterinárske lekárstvo“, svojím názvom a profilom absolventa zodpovedá viac študijnému odboru "Poľnohospodárstvo a krajinárstvo". VŠ vo vnútornej hodnotiacej správe deklaruje obsahovú zhodu s odborom „Veterinárne lekárstvo“ v oblasti „prevenciou, diagnostikou a liečbou chorôb, porúch a zranení u zvierat“ a „technológie a spracovanie surovín rastlinného a živočíšneho pôvodu“, čo nezodpovedá názvu študijného programu ani predloženému profilu absolventa (pozri Opis študijného programu, časť 2, Vnútorňá hodnotiaca správa ŠP, štandard SP 2.5. str. 2).*
- *SP 2.7. Zaradenie a rozsah predmetov, venovaných vlastnému farmáreniu v zmysle chovu zvierat (technológia chovu, krmovinarstvo, spracovanie produktov...) a dosahované výstupy vzdelávania v tejto oblasti sa javia ako nedostatočné a nedávajú predpoklad na získanie kompetencií nevyhnutných na prevádzku farmy v plnom rozsahu. Táto problematika súčasne nezodpovedá oblasti poznania odboru veterinárske lekárstvo.*

- *SP 2.8. Indikované povolanie rodinný farmár nezodpovedá obsahu predmetov. Chýbajú predmety zamerané na technológiu a techniku chovu zvierat ako aj na technológiu a techniku spracovania surovín. Pre povolanie farmára a príslušný sektor je dôležitá aj rastlinná výroba, kde nie sú súčasťou žiadne predmety pre produkciu rastlinných komodít pre výživu zvierat. Čiastočne sa krmovinarstvu a pôde venuje povinný predmet "Krmovinarstvo a základy pôdneho manažmentu", ktorý absentuje v predložených informačných listoch. Celkovo možno konštatovať, že navrhnutý študijný program sa len okrajovo venuje vedomostiam, ktoré sú potrebné na výkon povolania – farmár (predložený Opis študijného programu, časť 2).*
- *SP 2.9. Štruktúra a obsah predmetov neumožňuje po ukončení dosahovať výstupy vzdelania ako aj praktické profesijné zručnosti a aktuálne vedomosti, zručnosti a kompetentnosti potrebné na farmárske účely. Napríklad obsahom vzdelávania nie sú technológie a techniky chovu hospodárskych zvierat a dokonca úplne chýbajú pri hovädzom dobytku, ovciach a kozách. Ďalej profilový predmet "Hygiena chovu zvierat a životného prostredia" sa venuje ochrane životného prostredia, čo nie je profilujúci predmet pre rodinného farmára, pri ktorom je oveľa dôležitejší predmet "Všeobecná zoolohygienu", zameriavajúci sa na podmienky chovu a starostlivosti o zvieratá (predložený Opis študijného programu, časť 4).*
- *SP 6.1 Kvalifikácia učiteľov a úroveň tvorivých činností niektorých učiteľov nezodpovedá požadovaným výstupom vzdelávania (napr. pri predmete Základy podnikania a projektový manažment). Z hľadiska uvedeného profilu absolventa a požadovaných výstupov vzdelávania nie je takisto zabezpečená primeraná tvorivá činnosť učiteľov v oblasti technológie a techniky chovu zvierat a rastlinnej produkcie. V navrhovanom študijnom programe boli ďalej zistené nedostatky pri návrhu personálneho zabezpečenia iných ako profilových predmetov. Bol identifikovaný nesúlad s platnými predpismi, týkajúcimi sa pracovných povinností vysokoškolských učiteľov vo funkcii docent a vo funkcii odborný asistent podľa §75 zákona č. 131/2002. Učiteľom vo funkcii odborný asistent sú ukladané pracovné povinnosti učiteľa vo funkcii docent (napr. predmety Všeobecná zoolohygienu, Etológia zvierat, Základy ekológie, Chov a prevencia chorôb hydiny a ďalší – všetci zabezpečujúci učitelia, vrátane prednášajúcich, sú vo funkcii odborný asistent).*

*Vzhľadom na rozsah uvedených nedostatkov navrhujeme výkonnej rade **zamietnuť žiadosť** o udelenie akreditácie študijného programu.“*

Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach spracovala a v súlade s ustanovením § 21 ods. 6 Zákona o posudzovaní kvality vysokoškolského vzdelávania zaslala Slovenskej akreditačnej agentúre pre vysoké školstvo vyjadrenie k Hodnotiacej práve v tomto znení:

2. Námiетка zaujatosti

Výkonná rada SAAVŠ schválila a zaslala UVLF návrh zloženia pracovnej skupiny na účely posúdenia Žiadosti o akreditáciu ŠP:

- prof. Ing. Eva Voslárková, PhD. (predsedníčka), Veterinární univerzita Brno,
- prof. Ing. Vladimír Tančín, DrSc. (člen), Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre,
- prof. RNDr. Zuzana Krumpálová, PhD. (člen), Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre,
- Ing. Peter Ježo, PhD. (člen), PD Mestečko, Mlieko Považie,
- Ing. Tomáš Vlčko, (člen, študent), Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre.

V súlade s ustanovením § 4 ods. 2 Zákona o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania, SAAVŠ okrem iného rozhoduje aj o námietke zaujatosti voči návrhu zloženia pracovnej skupiny.

V súlade s ustanovením §12 bod 2 Zákona o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania:

„Člen výkonnej rady, člen odvolacej komisie, kontrolór a člen pracovnej skupiny v konaní postupuje nezávisle, nie je viazaný príkazmi toho, kto ho navrhol na vymenovanie do funkcie, ani toho kto ho do funkcie vymenoval.“

Nestrannosť spolu s odbornosťou (kvalifikáciou) člena pracovnej komisie sú podmienkami kvalitného rozhodovania a spolu nevyhnutne tvoria podstatu tejto funkcie, v opačnom prípade by nebol naplnený účel sledovaný Zákonom o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania.

V právnom štáte platí, že sú z prejednávania a rozhodovania o veci vylúčené osoby, ak **so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.** Účelom tohto druhu právnej úpravy je predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania a prispieť tak k nestrannému prejednávaniu vecí a k nezaujatému prístupu k účastníkom alebo k ich zástupcom. Za právne významný sa považuje vzťah osoby, ktorá vec prejednáva a vo veci rozhoduje:

- **k veci** (ak má osoba, ktorá vo veci rozhoduje, konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci), alebo
- **k účastníkom konania** (o taký vzťah ide vtedy, ak má daná osoba k účastníkovi konania osobný vzťah, so zreteľom na ktorý možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti) alebo
- **k zástupcom účastníkov konania.**

V tejto súvislosti si dovoľujeme namietat' výhrady člena pracovnej skupiny prof. Ing. Vladimíra Tančina, DrSc. k plneniu niektorých kritérií štandardov, ktoré už počas posudzovania na mieste boli tendenčné, zaujaté a reprezentujúce názory Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre.

UVLF je toho názoru, že tu existuje právne významný vzťah člena pracovnej komisie prof. Ing. Vladimíra Tančina, DrSc. k ním hodnotenej Žiadosti o udelenie akreditácie ŠP), a to z dôvodu, že ako pedagóg konkurenčnej univerzity má konkrétny záujem na tom, aby UVLF nebola pre tento študijný program udelená akreditácia.

E.1 Vyhodnotenie úrovne plnenia štandardu SP 2 Návrh nového študijného programu a návrh úpravy študijného programu

V Hodnotiacej správe sa uvádza nasledovné plnenie kritérií na vyhodnocovanie štandardu (hodnotenie C)

SP 2	Návrh nového študijného programu a návrh úpravy študijného programu	Úroveň plnenia
SP 2.2.1.	Študijný program je spracovaný v súlade s poslaním a strategickými cieľmi vysokej školy, určenými v dlhodobom zámere vysokej školy.	C
SP 2.5.1.	Študijný program je priradený k študijnému odboru a stupňu vzdelávania a je zdôvodnená miera jeho obsahovej zhody s príslušným študijným odborom.	C

SP 2.7.2.	V súlade s profilom absolventa sú prostredníctvom deskriptorov vymedzené a komunikované verifikovateľné výstupy vzdelávania, ktoré zodpovedajú poslaniu vysokej školy.	C
SP 2.7.4.	Výstupy vzdelávania zodpovedajú oblasti poznania podľa príslušného študijného odboru.	C
SP 2.8.1.	V študijnom programe sú indikované povolania, na výkon ktorých je potrebná získaná kvalifikácia.	C
SP 2.8.2.	Výstupy vzdelávania a kvalifikácia získaná absolvovaním študijného programu napĺňa sektorovo-špecifické odborné očakávania na výkon povolania.	C
SP 2.9.1.	Odborný obsah, štruktúra a sekvencia profilových študijných predmetov a ďalších vzdelávacích činností študijného programu a podmienky na úspešné ukončenie štúdia umožňujú dosahovanie výstupov vzdelávania.	C
SP 2.9.3.	Odborný obsah, štruktúra a sekvencia profilových študijných predmetov a ďalších vzdelávacích činností študijného programu zaručujú prístup k aktuálnym vedomostiam, zručnostiam a kompetentnostiam.	C

Ad SP 2.2.1. Študijný program je spracovaný v súlade s poslaním a strategickými cieľmi vysokej školy, určenými v dlhodobom zámere vysokej školy.

V Hodnotiacej správe sa uvádza:

„Je sporné, či je študijný program spracovaný v súlade s poslaním a strategickými cieľmi vysokej školy, určenými v dlhodobom zámere vysokej školy, nakoľko generálnym cieľom UVLF na roky 2018-2023 je udržať postavenie UVLF ako prestížnej univerzity, ktorá uskutočňuje vzdelanie v OBLASTI VETERINÁRNEHO LEKÁRSTVA, HYGIENY POTRAVÍN a FARMÁCIE. ŠP má najbližšie k oblasti hygieny potravín, avšak na splnenie všetkých atribútov sú potrebné ešte určité zmeny v koncepcii študijných predmetov.“

UVLF je toho názoru, že spracovaný študijný program je plne v súlade s poslaním a generálnym cieľom UVLF prezentovaným v Dlhodobom zámere UVLF na obdobie 2018-2023 (v znení aktualizácie z roku 2020) (ďalej len „Dlhodobý zámer UVLF“).

Podľa kapitoly 2 Dlhodobého zámeru UVLF:

„Základnou úlohou UVLF v Košiciach je poskytovať vysokoškolské pregraduálne a postgraduálne vzdelávanie na základe tvorivého vedeckého bádania v oblasti veterinárskych a farmaceutických vied...“

Z Hodnotiacej správy vyplýva, že zásadnou a teda pravdepodobne spornou otázkou zostáva, či navrhovaný študijný program spadá do oblasti „veterinárskych a farmaceutických vied“, resp. do oblasti „veterinárskeho lekárstva, hygieny potravín a farmácie.“

Definícia farmára nie je legislatívne stanovená a jednotlivé definície sa líšia. Podľa slovníka Merriam-Webster je farmár „osoba, ktorá kultivuje pôdu alebo plodiny alebo chová zvieratá (ako sú hospodárske zvieratá alebo ryby)“, podľa slovníka cudzích slov SCS.ABZ.CZ je farmár „majiteľ alebo provozovateľ zemědělské či chovatelské farmy“.

V súvislosti s touto problematikou si dovoľujeme poukázať na návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 112/2018 Z.z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene

a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „Novela zákona o sociálnych podnikoch“). Podľa navrhovaného znenia ustanovenia § 15a ods. 6 Novely zákona o sociálnych podnikoch:

„Rodinný podnik, ktorý vykonáva poľnohospodársku činnosť, vrátane poľnohospodárskeho chovu rýb alebo produkuje, spracováva a obchoduje s poľnohospodárskymi surovinami a výrobkami, je rodinnou farmou.“

Rodinnú farmu v zmysle tohto ustanovenia charakterizujú nasledovné činnosti:

- **poľnohospodárska činnosť** - ako je definovaná čl. 4 ods. 1 písm. c) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa ustanovujú pravidlá priamych platieb pre poľnohospodárov na základe režimov podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 637/2008 a nariadenie Rady (ES) č. 73/2009 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013) v platnom znení:

„poľnohospodárska činnosť“ je:

- i) produkcia, chov alebo pestovanie poľnohospodárskych výrobkov vrátane zberu, dojenia a rozmnožovania zvierat, a chovu zvierat na poľnohospodárske účely,*
- ii) udržiavanie poľnohospodárskej plochy v stave, v ktorom je vhodná na pastvu alebo pestovanie bez prípravnej činnosti nad rámec použitia bežných poľnohospodárskych postupov a strojov na základe kritérií, ktoré stanovia členské štáty vychádzajúc z rámca stanoveného Komisiou, alebo*
- iii) vykonávanie minimálnej činnosti na poľnohospodárskych plochách prirodzene ponechaných v stave vhodnom na pastvu alebo pestovanie, pričom túto činnosť vymedzia členské štáty.“*

Slovenská právna úprava definuje len „poľnohospodársku výrobu“, a to konkrétne v ustanovení § 12a zákona č. 105/1990 Zb. o súkromnom podnikaní občanov v znení neskorších predpisov, a to nasledovne:

„Poľnohospodárskou výrobou vykonávanou podnikateľom (ďalej len „samostatne hospodáriaci roľník“), ktorého činnosť spočíva vo vykonávaní poľnohospodárskej výroby vrátane hospodárenia v lesoch a na vodných plochách (ďalej len „poľnohospodárska výroba“), sa podľa tohto zákona rozumie činnosť fyzickej osoby, ktorá osobne alebo pomocou iných osôb

- a) vyrába výrobky poľnohospodárskej výroby za účelom získania trvalého zdroja príjmov, najmä ich predajom, prípadne*
- b) vykonáva úpravu alebo iné spracovanie svojej poľnohospodárskej produkcie; pokiaľ treba na túto činnosť súhlas podľa osobitných predpisov, len s týmto súhlasom, alebo*
- c) poskytuje príležitostne práce alebo výkony v súvislosti s poľnohospodárskou výrobou, pri ktorých využíva prostriedky a zariadenia slúžiace poľnohospodárskej výrobe, spravidla v čase, keď sa pre túto výrobu plne nevyužívajú, alebo dobýva nevyhradené nerasty.“*

- **poľnohospodársky chov rýb** – v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o veterinárnej starostlivosti“)
- **produkcia, spracovanie a obchodovanie s poľnohospodárskymi surovinami a výrobkami** – tak ako sú definované v prílohe č. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Ďalej si dovoľujeme poukázať na ustanovenie § 2 písm. d) Zákona o veterinárnej starostlivosti, podľa ktorého:

„farmovým chovom trvalo ohradené miesto, kde sa chová inak voľne žijúca zver na účely rozmnožovania, získavania ich produktov, chovu jatočných zvierat, ich športového využitia alebo iného využitia a na účely zvyšovania úžitkovosti v sledovaných znakoch a vlastnostiach vrátane chovu pod šírým nebom; zver vo farmovom chove sa považuje za hospodárske zvieratá.“

S ohľadom na definície, vymedzenia a špecifikácie určené právnymi predpismi (ktoré nevyhnutne museli byť pripravované odborníkmi z danej oblasti alebo minimálne v spolupráci s nimi), konštatujeme, že absolvent študijného programu Rodinný farmár by mal byť schopný viesť farmu - ako miesto, kde sa chovajú hospodárske zvieratá (pozri vyššie citované ustanovenie § 2 písm. d) Zákona o veterinárnej starostlivosti) a/alebo kde sa vykonáva poľnohospodárska činnosť.

Študijné odbory, v ktorých môžu vysoké školy v Slovenskej republike poskytovať vysokoškolské vzdelávanie a ich opisy sú uvedené vo Vyhláske Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 244/2019 Z.z. o sústave študijných odborov v Slovenskej republike (ďalej len „Vyhláska o sústave študijných odborov v SR“). Pod bodom 44 Vyhláska o sústave študijných odborov v SR vymedzuje základný opis študijného odboru „*Veterinárske lekárstvo*“, a to nasledovne:

„1.4 Nosné témy jadra znalostí študijného odboru:

Študijný odbor sa zaoberá prevenciou, diagnostikou a liečbou chorôb, porúch a zranení u zvierat. Pokrýva všetky druhy zvierat a chráni aj ľudské zdravie monitorovaním a kontrolou zoonotických chorôb, zaoberá sa aj bezpečnosťou potravín, prispieva k vytváraniu podmienok pre pohodu zvierat a taktiež k ochrane životného prostredia.

*K nosným témam jadra znalostí študijného odboru patria veterinárska biochémia, veterinárska morfológia a fyziológia zvierat, veterinárska etológia a etika, výživa zvierat a diätetika, hygiena chovu zvierat a ochrana životného prostredia, epizootológia, veterinárska toxikológia, preventívna veterinárska medicína, diagnostika a liečenie ochorení zvierat, vnútorné choroby zvierat, veterinárska chirurgia, ortopédia a röntgenológia, veterinárske pôrodníctvo a gynekológia, infekčné a parazitárne choroby zvierat, súdne a verejné veterinárske lekárstvo a **hygiena potravín**. Ďalšími témami jadra znalostí študijného odboru sú **znalosti o plemenách hospodárskych, spoločenských, voľne žijúcich zvierat a exotických zvierat, zdravotná bezpečnosť a kvalita potravín a krmív, technológie výroby rastlinných a živočíšnych potravín, úradná kontrola potravín, veterinárske aspekty výcviku a ošetrovania zvierat, teoretické a praktické aspekty pohody a ochrany zvierat, využitie zvierat na animálnu terapiu.***

Pod bodom 4.1. „*Oblasti a rozsah vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré profilujú absolventa študijného programu prvého stupňa v súlade s príslušnou úrovňou národného kvalifikačného rámca*“ sa uvádza:

„Absolvent má všeobecné vedomosti na úrovni syntézy a praktické a metodologické vedomosti z kľúčovej oblasti odboru, ktoré slúžia ako základ pre prax alebo výskum. Tieto vedomosti zahŕňajú normy súvisiace s kvalitou a zdravotnou bezpečnosťou potravín a krmív, technológie a bezpečnostné systémy výroby krmív a potravín, biologické zákony živých organizmov vo vzťahu k prírode, etiku chovu a využívania zvierat, ochranu zvierat vrátane

komunikácie medzi človekom a zvieratom, predchádzanie infekčným a parazitárnym chorobám, právne úpravy súvisiace s ošetrovaním zvierat bioinformatiku.

Absolvent rieši metodické, odborné a praktické problémy v oblasti plánovania, organizovania, vykonávania a kontroly činnosti v oblasti systémov bezpečnosti potravín a krmív, sanitačných programov pri výrobe potravín, manipulácii s potravinami a krmivami a pri ich umiestňovaní na trh, praktických výstupov a nástrojov na špecifikovanie, navrhovanie a implementovanie získaných vedomostí o chorobách psov a ich vzťahu k chorobám spoločným pre človeka a zvieratá, využitia zvierat v psychologickú terapii, pedagogike, vývojovej psychológii, medicínskej terapii a profylaxii, **posúdenia podmienok hygieny chovu**, zmien zdravotného stavu, stresu u zvierat, **praktických postupov uplatňovaných pri chove a manipulácii so zvieratami, princípov výcvikov psov a koní.**

Absolvent samostatne rieši špecifické problémy v meniacom sa prostredí, plánuje svoje vzdelávania, vhodne a profesionálne prezentuje vlastné stanoviská, čo využíva pri výkone činností v oblasti laboratórnej **analýzy kvality a zdravotnej bezpečnosti potravín a krmív, plánovaní, organizovaní, kontrolovaní a vykonávaní odborných činností v oblasti správnej výrobnéj praxe vo výrobných prevádzkach potravín a krmív, profesionálnej a poľovníckej kynológii vrátane rozhodovania o výkone psov, zriaďovaní a činnosti útulkov a karanténnych zariadení pre psov, vytváraní a zabezpečovaní zdravých životných podmienok zvierat, vykonávaní odbornej pomoci veterinárnemu lekárovi pri diagnostických, profylaktických a liečebných úkonoch.**

Navrhovaný študijný program Rodinný farmár celkom určite a jednoznačne spadá do oblasti veterinárneho lekárstva, keďže absolvent tohto študijného programu má všeobecné vedomosti a je schopný riešiť metodické, odborné aj praktické problémy vo všetkých oblastiach nevyhnutných pre riadne zabezpečovanie fungovania rodinnej farmy, konkrétne pokiaľ ide o:

- **produkcii a pestovanie poľnohospodárskych výrobkov, vrátane zberu** („absolvent samostatne rieši špecifické problémy ...v oblasti analyzovaní kvality a zdravotnej bezpečnosti potravín a krmív, plánovaní, organizovaní, kontrolovaní a vykonávaní odborných činností v oblasti správnej výrobnéj praxe vo výrobných prevádzkach potravín a krmív.“ a ďalej „témami jadra znalosti študijného odboru sú zdravotná bezpečnosť a kvalita potravín a krmív, technológie výroby rastlinných a živočíšnych potravín, úradná kontrola potravín... hygiena potravín“);
- **chov poľnohospodárskych zvierat, vrátane dojenia a rozmnožovania** (k nosným témam jadra znalostí študijného odboru patria „...veterinárska morfológia a fyziológia zvierat, ... výživa zvierat a dietetika, hygiena chovu zvierat a ochrana životného prostredia, ...preventívna veterinárska medicína, diagnostika a liečenie ochorení zvierat, ... veterinárske pôrodnictvo a gynekológia. Ďalšími témami jadra znalosti študijného odboru sú znalosti o plemenách hospodárskych, spoločenských, voľne žijúcich a exotických zvierat...“).

UVLF má v Dlhodobom zámere na roky 2018 – 2023 v kapitole 4 Vzdelávanie zadefinovaný strategický cieľ 3 „Udržať, prípadne zvýšiť záujem kvalitných študentov o štúdium“, a v rámci neho nástroj 3.3 „Rozšíriť ponuku študijných programov poskytovaných v slovenskom a v anglickom jazyku.“ V kontexte uvedeného **univerzita nemôže súhlasiť s hodnotením plnenia štandardu 2.2.1.** pracovnou skupinou SAAVŠ, podľa ktorého študijný program Rodinný farmár nie je spracovaný v súlade s poslaním a strategickými cieľmi vysokej školy, určenými v dlhodobom zámere vysokej školy.

Ad SP 2.5.1. Študijný program je priradený k študijnému odboru a stupňu vzdelávania a je zdôvodnená miera jeho obsahovej zhody s príslušným študijným odborom.

V Hodnotiacej správe sa uvádza:

„ŠP Rodinný farmár je priradený k študijnému odboru veterinárske lekárstvo. Obsah študijného programu (podľa Profilu absolventa ŠP Rodinný farmár) je vo veľkej miere venovaný problematike zdravia zvierat (prevencia chorôb), hygiene a technológii potravín, čo zodpovedá zaradeniu k študijnému odboru veterinárske lekárstvo. Názov Rodinný farmár je však v tomto kontexte mátiaci, nezodpovedá obsahu ŠP. Zaradenie a rozsah predmetov, venovaných vlastnému farmáreniu v zmysle chovu zvierat (technológia chovu, krmovinarstvo, spracovanie produktov a iné) sa javí ako nedostatočné a nedáva predpoklad získania kompetencií nevyhnutných na prevádzku farmy v plnom rozsahu. Navyše predmetná problematika nespadá do odboru veterinárske lekárstvo Názov ŠP by mal smerovať do oblasti prevencie chorôb / produkcie živočíšnych produktov na farmách a pod.“

UVLF prijala názor pracovnej skupiny SAAVŠ, že **obsah študijného programu Rodinný farmár zodpovedá priradeniu k študijnému odboru veterinárske lekárstvo**. S týmto konceptom a názorom UVLF súhlasí aj s ohľadom na argumentáciu týkajúcu sa základného definovania farmárskej činnosti uvedenú vyššie. Preto je prekvapujúce hodnotenie SP 2.5.1., podľa ktorého študijný program nie je priradený k študijnému odboru a stupňu vzdelávania a nie je zdôvodnená miera jeho obsahovej zhody s príslušným študijným odborom. Názor pracovnej skupiny SAAVŠ na názov navrhovaného študijného programu nemá oporu v legislatíve SR, ani v legislatíve EÚ a ani vo výklade termínu farmár v slovníkoch. Opiera sa iba o výkladové (neodôvodnené a neopodstatnené) stanovisko člena pracovnej skupiny. Názov študijného programu je v súlade s definíciou pojmu „farmár“ v plnom rozsahu so zameraním na chov zvierat a produkciu potravín živočíšneho pôvodu.

Názov študijného programu plne zodpovedá obsahu navrhovaného študijného programu, nakoľko tento pokrýva všetky zásadné oblasti znalostí vo vzťahu k problematike farmárenia. Ako už bolo uvedené v podanej Žiadosti o akreditáciu ŠP, študijný program Rodinný farmár je cielene zameraný na výchovu vysokoškolsky vzdelaných odborníkov, ktorých ťažisko výkonu povolania smeruje jednoznačne do oblasti prevencie a ochrany zdravia zvierat, prevencie chorôb a udržateľných podmienok vo farmárskych a hospodárskych chovoch zvierat u hovädzieho dobytku, oviec, kôz, včiel a v rybárstve, spracovania surovín rastlinného a živočíšneho pôvodu, hodnotenia procesov pri príprave krmív a stanovovania kvality potravín.

Ad SP 2.7.2. V súlade s profilom absolventa sú prostredníctvom deskriptorov vymedzené a komunikované verifikovateľné výstupy vzdelávania, ktoré zodpovedajú poslaniu vysokej školy.

V Hodnotiacej správe sa uvádza:

„Profil absolventa nezodpovedá štruktúre a obsahu predmetov, ako aj študijnému odboru veterinárske lekárstvo, ako aj ďalším odborom uvedeným pri veterinárskom lekárstve (SŠO – št. Profil absolventa zodpovedá odboru „Poľnohospodárstvo a krajinárstvo...“

Podľa názoru UVLF profil absolventa študijného programu Rodinný farmár zodpovedá štruktúre a obsahu predmetov a študijnému odboru veterinárske lekárstvo, nakoľko:

- absolvent ovláda základy anatómie, morfológie, mikrobiológie, zoohygiény, zootechniky a pôdneho manažmentu – podľa Vyhlášky o sústave študijných odborov v SR k nosným témam jadra znalostí študijného odboru veterinárske lekárstvo patrí okrem iného aj

„veterinárska biochémia, veterinárska morfológia a fyziológia zvierat, výživa zvierat a dietetika, hygiena chovu zvierat a ochrana životného prostredia.... znalosti o plemenách hospodárskych, spoločenských, voľne žijúcich zvierat a exotických zvierat...“;

- v rámci štúdia sú mu poskytované základy na uplatňovanie opatrení v oblasti prevencie chorôb a udržateľných podmienok vo farmárskych a hospodárskych chovoch zvierat u hovädzieho dobytku, oviec, kôz, včiel a v rybárstve – podľa Vyhlášky o sústave študijných odborov v SR patrí k nosným témam jadra znalostí študijného odboru veterinárske lekárstvo okrem iného aj „hygiena chovu zvierat a ochrana životného prostredia... preventívna veterinárska medicína, diagnostika a liečenie ochorení zvierat, ...veterinárske aspekty výcviku a ošetrovania zvierat, teoretické a praktické aspekty pohody a ochrany zvierat,“;
- základné informácie z oblasti výživy, diagnostiky a šľachtenia zvierat spolu s dostatočnou prevádzkovou praxou, pripraví študenta na samostatný praktický výkon v oblasti prevencie a riešenia bežných chovateľských situácií nielen v malých a rodinných farmách, ale aj vo veľkoprodukcii hospodárskych zvierat – výživa, diagnostika a šľachtenie zvierat jednoznačne spadajú pod študijný odbor veterinárske lekárstvo;
- taktiež ovláda manažment chovu z hľadiska šľachtenia a plemenitby, administráciu žiadostí v súvislosti s dotačnými programami pre poľnohospodárov - podľa Vyhlášky o sústave študijných odborov v SR patrí k nosným témam jadra znalostí študijného odboru veterinárske lekárstvo okrem iného aj „hygiena chovu zvierat a ochrana životného prostredia ... znalosti o plemenách hospodárskych, spoločenských, voľne žijúcich zvierat a exotických zvierat;
- absolvent študijného programu Rodinný farmár získa nevyhnutné poznatky z oblasti technológie a spracovania surovín rastlinného a živočíšneho pôvodu, hodnotenie procesov pri príprave krmív a stanovovanie kvality potravín, metódami hodnotenie kvality surovín a potravín z oblasti infekčných a chorobných zmien, testovania a vyhodnocovania situácie z oblasti infekčných a toxikologických hrozieb - podľa Vyhlášky o sústave študijných odborov v SR absolvent študijného programu veterinárske lekárstvo „rieši metodické, odborné a praktické problémy v oblasti plánovania, organizovania, vykonávania a kontroly činnosti v oblasti systémov bezpečnosti potravín a krmív, sanitačných programov pri výrobe potravín, manipulácii s potravinami a krmivami a pri ich umiestňovaní na trh...“. Absolvent tiež samostatne rieši špecifické problémy v meniacom sa prostredí, plánuje svoje vzdelávanie, vhodne a profesionálne prezentuje vlastné stanoviská, čo využíva pri výkone činností v oblasti „laboratórnej analýzy kvality a zdravotnej bezpečnosti potravín a krmív, plánovaní a organizovaní, kontrolovaní a vykonávaní odborných činností v oblasti správnej výrobnéj praxe vo výrobných prevádzkach potravín a krmív...“

Na základe vyššie uvedených skutočností UVLF konštatuje, že profil absolventa študijného programu Rodinný farmár plne zodpovedá študijnému odboru veterinárske lekárstvo a nesúhlasí s názorom, že zodpovedá študijnému odboru poľnohospodárstvo a krajinárstvo.

Ďalej sa v Hodnotiacej správe uvádza:

„V profile absolventa je deklarované, že absolvent bakalárskeho štúdia ŠP Rodinný farmár sa uplatní v oblasti – samostatného podnikania, zakladania a rozvoja rodinných fariem; v oblasti riadenia poľnohospodárskych podnikov s orientáciou najmä na živočíšnu produkciu; poradenstva a kontroly v oblasti spracovania a prípravy projektov na výstavbu fariem, na spracovanie surovín a produkciu potravín; ako aj dodržiavania welfare, poradenstva a prevencie chorôb hospodárskych zvierat. Tento veľmi široký aspekt uplatnenia absolventa je diskutabilný. Získanie kompetencií pre riadenie farmy v plnom rozsahu nie je napríklad dostatočne pokryté predmetmi (IL); rovnako aj predmety, ktoré sa venujú problematike chovu zvierat (technológia chovu, krmovinarstvo, technológia spracovania produktov a pod.) sa javia nedostatočné. V niektorých prípadoch IL úplne absentujú (napr. Chov a prevencia chorôb rýb, včiel a včelárstvo – nebol predložený informačný list). Niektoré sylaby a podporná študijná literatúra nedáva záruku pre kompetentné vzdelanie v danom predmete. Ďalej pri niektorých predmetoch sú v IL uvedené podmieňujúce predmety, ktoré nie sú súčasťou štúdia (napr. Chov a prevencia chorôb hovädzieho dobytku).“

UVLF trvá na tom, že predložený profil absolventa bakalárskeho študijného programu Rodinný farmár sa plne uplatní v oblastiach uvedených v Žiadosti o akreditáciu ŠP. Predkladaný študijný plán v kombinácii s odborníkmi zastúpenými v pedagogickom zbore UVLF sú zárukou kvalitného vzdelávania, ktoré je spôsobilé pripraviť absolventov tohto študijného programu na prax, a to tak v rámci samostatného podnikania, ako aj v rámci riadenia väčších poľnohospodárskych podnikov.

UVLF opätovne poukazuje na skutočnosť, že údajná nedostatočnosť predmetov, ktoré sa venujú problematike chovu zvierat, je len subjektívnym názorom člena pracovnej komisie, ktorá však nebola nijakým spôsobom preukázaný ani ďalej vysvetlená. V tomto ohľade UVLF považuje predmety týkajúce sa chovu zvierat a ich rozsah za dostatočné.

Absentujúci informačný list predmetu bol spracovaný, avšak nedopatrením nebol vložený do opisu študijného programu. Je potrebné skonštatovať, že **pracovná skupina SAAVŠ pri návšteve na mieste mohla požiadať o doloženie tohto materiálu**. Príprava návrhu študijného programu sa konala v hektickom období, navyše poznamenanom pandemiou koronavírusu. Je samozrejme možné diskutovať o obsahoch informačných listov a spoločne prijímať návrhy na ich vylepšovanie. Chýbajúci informačný list k predmetu „Chov a prevencia chorôb rýb, včiel a včelárstvo“ tvorí prílohu č. 1 k tomuto vyjadreniu.

V prípade podmieňujúceho predmetu Chov a prevencia chorôb hovädzieho dobytku sa jedná len o nepresnosť názvu, správne ide o predmet Prevencia chorôb hovädzieho dobytku.

Podľa názoru UVLF sú výstupy vzdelávania v súlade s profilom absolventa, ktorý je v súlade s poslaním UVLF. V Dlhodobom zámere UVLF má UVLF stanovenú víziu a poslanie nasledovne:

„UVLF v Košiciach je a chce zostať výskumnou univerzitou uznávanou na Slovensku a v medzinárodnom priestore. Chce poskytovať vysokokvalitné vzdelanie s praktickým uplatnením absolventov na porovnateľnej medzinárodnej úrovni v oblasti veterinárskeho a farmaceutického vzdelávania vyplývajúce z vlastných výsledkov vedy. Vysokokvalitné vzdelávanie chce poskytovať na základe najnovších poznatkov vedy a tvorivej činnosti podporených moderným materiálno-technickým vybavením. UVLF v Košiciach ako súčasť európskeho priestoru vysokoškolského vzdelávania a spoločného európskeho výskumného priestoru má poslanie rozvíjať harmonickú osobnosť, vedomosti, múdrosť, dobro a tvorivosť v človeku a prispievať k rozvoju vzdelanosti, vedy, kultúry a zdravia pre blaho celej spoločnosti, a tým prispievať k rozvoju vedomostnej spoločnosti. UVLF v Košiciach ako verejná vysoká škola naplňa svoje poslanie v systéme vysokých škôl v súlade so zákonom č. 131/2002 Z. z. o

vysokých školách predovšetkým tým, že vychováva odborníkov s najvyšším vzdelaním v oblasti veterinárskej medicíny, hygieny potravín a farmácie, a predovšetkým vychováva absolventov v regulovaných povolaniach veterinárny lekár a farmaceut v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES v znení neskorších predpisov. UVLF v Košiciach je jedinou inštitúciou svojho druhu pre univerzitné veterinárske vzdelávanie a druhou pre farmaceutické vzdelávanie v Slovenskej republike. Základnou úlohou UVLF v Košiciach je poskytovať vysokoškolské pregraduálne a postgraduálne vzdelávanie na základe tvorivého vedeckého bádania v oblasti veterinárskych a farmaceutických vied. UVLF v Košiciach spolu s ostatnými vysokými školami v SR zohráva podstatnú úlohu v koncepcii vedomostnej spoločnosti, pri napĺňaní základných cieľov Lisabonskej stratégie v SR a pri pokračovaní Bolonského procesu. “

Profil absolventa je rovnako v súlade so stupňom vzdelávania.

Ad SP 2.7.4. Výstupy vzdelávania zodpovedajú oblasti poznania podľa príslušného študijného odboru.

V Hodnotiacej správe sa uvádza:

„Na základe neúplnosti a variabilnej úrovne spracovania jednotlivých informačných listov predmetov (často sú veľmi stručné a všeobecné, bez dostatočného množstva študijnej literatúry, resp. nedostatočne vypracovaných sylabov), nie je úplne možné overiť dosahovanie deklarovaných vedomostí a zručností a úplne posúdiť rozsah preberanej látky.“

Výstupy vzdelávania zodpovedajú oblasti poznania študijného odboru veterinárske lekárstvo. Študijný odbor veterinárske lekárstvo sa zaoberá prevenciou, diagnostikou a liečbou chorôb, porúch a zranení u zvierat. Študijný odbor pokrýva všetky druhy zvierat a chráni aj ľudské zdravie monitorovaním a kontrolou zoonotických chorôb, zaoberá sa aj bezpečnosťou potravín, prispieva k vytváraniu podmienok pre pohodu zvierat a taktiež k ochrane životného prostredia. K nosným témam jadra znalostí študijného odboru patria veterinárska biochémia, veterinárska morfológia a fyziológia zvierat, veterinárska etológia a etika, výživa zvierat a diätetika, hygiena chovu zvierat a ochrana životného prostredia, epizootológia, veterinárska toxikológia, preventívna veterinárska medicína, diagnostika a liečenie ochorení zvierat, vnútorné choroby zvierat, veterinárska chirurgia, ortopédia a röntgenológia, veterinárske pôrodníctvo a gynekológia, infekčné a parazitárne choroby zvierat, súdne a verejné veterinárske lekárstvo a hygiena potravín. Ďalšími témami jadra znalostí študijného odboru sú znalosti o plemenách hospodárskych, spoločenských, voľne žijúcich zvierat a exotických zvierat, zdravotná bezpečnosť a kvalita potravín a krmív, technológie výroby rastlinných a živočíšnych potravín, úradná kontrola potravín, veterinárske aspekty výcviku a ošetrovania zvierat, teoretické a praktické aspekty pohody a ochrany zvierat, využitie zvierat na animálnu terapiu.

Navyše, v Hodnotiacej správe pracovná komisia konštatuje údajné nedostatky v sylabách a informačných listoch len veľmi všeobecne a neadresne a z uvedeného dôvodu je nemožné sa k týmto údajným nedostatkom vyjadriť. Ako už bolo uvedené vyššie, v prípade vymedzenia konkrétnych predmetov a konkrétnych nedostatkov, UVLF víta diskusiu o obsahu informačných listov a je pripravená spoločne prijímať návrhy na ich zlepšenie.

Ad SP 2.8.1. V študijnom programe sú indikované povolania, na výkon ktorých je potrebná získaná kvalifikácia.

Hodnotiaca správa ďalej uvádza:

„Vedomosti a schopnosti, ktorých získanie je deklarované v predložených materiáloch, dávajú predpoklad na uplatnenie absolventov najmä v oblasti prevencie chorôb na farmách a spracovanie živočíšnych produktov farmárskym spôsobom. Získanie kompetencií pre riadenie farmy v plnom rozsahu je diskutabilné, zaradenie a rozsah predmetov venovaných problematike chovu zvierat (technológia chovu, krmivárstva a pod.) sa javí nedostatočné. Dosiahnutie všetkých výstupov vzdelávania, uvedených v profile absolventa, podľa uvedených predmetov (z hľadiska ich obsahu a rozsahu) je sporné.“

Podľa názoru UVLF **profil absolventa uvedený v opise študijného programu zodpovedá štruktúre a obsahu predmetov ako aj študijnému odboru veterinárske lekárstvo**. Hodnotiaca správa je vyjadrením odborného názoru pracovnej skupiny SAAVŠ, ktorý nemá oporu v žiadnom relevantnom právnom predpise, či už primárnom alebo *secundum et intra legem*. Skladba predmetov, ktoré musia byť súčasťou študijného plánu vedúcemu k absolvovaniu vysokoškolského vzdelávania, sa uvádza iba pri študijných programoch, ktoré vedú k získaniu vysokoškolskej kvalifikácie pre tzv. regulované povolania. Konštatovanie diskutability o uplatnení absolventa v praxi je podľa názoru UVLF založené na osobných pocitoch členov pracovnej skupiny SAAVŠ, nie na faktoch.

Ad SP 2.8.2. Výstupy vzdelávania a kvalifikácia získaná absolvovaním študijného programu napĺňa sektorovo-špecifické odborné očakávania na výkon povolania.

Z Hodnotiacej správy vyplýva, že:

„v študijnom programe sú indikované povolania (Opis ŠP bod 2 písm. b), na ktoré je získaná kvalifikácia nepostačujúca. Profilové, ako aj ostatné činnosti študijného programu neumožňujú úspešne dosahovať výstupy vzdelania. Bolo konštatované, že predmety a informačné listy je potrebné doplniť. Od externých zainteresovaných strán bolo doložené pozitívne vyjadrenie Slovenského zväzu agropodnikateľov a rodinných farmárov a Združenia chovateľov oviec a kôz. Relevantná strana sa pri posudzovaní na mieste vyjadrila o potrebe profesie súvisiacej s riešením zdravia zvierat v praxi a hlavne profesiou súvisiacou s prevenciou vzniku ochorení zvierat. Tomu zodpovedá výber predmetov, ktorý je smerovaný predovšetkým do oblasti prevencie chorôb a spracovania živočíšnych produktov a len okrajovo do oblasti chovu zvierat a rastlinnej produkcie.“

Predmety, ich zaradenie a náplň, boli vykonané **na základe návrhov predsedu Slovenského zväzu agropodnikateľov a rodinných fariem a riaditeľa Zväzu chovateľov oviec a kôz na Slovensku**, ktorí boli členmi komisie pre vytváranie, úpravu a periodické hodnotenie príslušného študijného programu.

Predseda Slovenského zväzu agropodnikateľov a rodinných fariem vo svojom stanovisku okrem iného uvádza:

„Tradičným poskytovateľom vzdelávania v poľnohospodárstve je Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre. Bude zaujímavé sledovať úspešnosť nového programu na Univerzite veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach, určite bude plusom dostupnosť tejto témy v oblasti východného Slovenska pre študentov, ktorí zvažovali podobné štúdium ale nemali záujem odsťahovať sa na určitý čas mimo svoju lokalitu. Košice svojou mestskou povahou však môžu prilákať študentov aj z iných regiónov. Pozitívne hodnotíme aj názov študijného programu, ktorý jednoznačne navodzuje predstavu o študovanej téme a následnom uplatnení vedomostí v praxi. Určite to pomôže, rozvoju tejto témy v ďalších oblastiach (napr. legislatívnej), aby myšlienka rodinného farmárstva rezonovala v spoločnosti a pritiahnutím pozornosti otvorila priestor pre pozdvihnutie statusu Rodinnej farmy. To samozrejme, spätne

prinesie zvýšený záujem o štúdium. Významná časť programu je venovaná oblasti spracovania produkcie, čo vnímame ako veľké plus pre absolventov, najmä v dnešnej dobe, kedy je trend finalizácia produkcie na farme a tým aj zvýšenia ekonomickej sebestačnosti a efektívnosti. Tu vnímame ako plus prítomnosť predmetov oboznamujúcich študentov s ekonomickými aspektami výroby a spracovania, základmi marketingovej praxe. Výhodou absolventov bude znalosť legislatívy v oblasti poľnohospodárstva, s čím súvisí aj schopnosť vypracovania si prevádzkového programu v jednotlivých oblastiach svojej výroby, dokázať s prihliadnutím na efektívnosť plánovať činnosti výrobné, spracovateľské aj marketingové. Voľbu zaradiť predmety detailnejšie popisujúce biologické procesy prebiehajúce pri potravinovej výrobe hodnotíme veľmi pozitívne, nakoľko porozumenie týmto procesom a dejom bude nápomocné mladým poľnohospodárom pri vývoji nových výrobkov a uplatňovaní inovácií vo výrobe.“

Riaditeľ Zväzu chovateľov oviec a kôz na Slovensku vo svojom stanovisku vysoko oceňuje záujem UVLF o riešenie problematiky „rodinný farmár“. Ďalej vo svojom stanovisku uvádza:

„V súčasnosti je slovenské poľnohospodárstvo v čase hlavne personálnej krízy. Skúsení odborníci prekročili hranice aktívneho veku, vo veľkochovoch sa stráca „stredný odborný management“. Myšlienka obnovy rodinných fariem s chovateľskou históriou je vysoko aktuálna. To sa samozrejme nezaobíde bez výchovy budúcich mladých rodinných farmárov. Nestačí len prevzatie rodinnej farmy, dnešná doba vyžaduje nie len farmára chovateľa a pestovateľa, ale mladého človeka, ktorý je schopný viesť farmu ako manager, t.j. zvládnuť, okrem základných činností farmára, aj primeranú znalosť legislatívy, nevyhnutnú administratívu, základných znalostí v oblasti veterinárnej medicíny, šľachtenia a plemenitby, aplikácia moderných technológií, právne vedomie. To sa nezaobíde bez študijnej prípravy. Z tohto dôvodu Zväz chovateľov oviec a kôz na Slovensku – družstvo plne podporuje Váš úmysel vytvoriť potrebné študijné odbory na Vašej univerzite a podporuje navrhovaný študijný program.“

Ad SP 2.9.1. Odborný obsah, štruktúra a sekvencia profilových študijných predmetov a ďalších vzdelávacích činností študijného programu a podmienky na úspešné ukončenie štúdia umožňujú dosahovanie výstupov vzdelávania.

V Hodnotiacej správe sa uvádza:

„Na základe neúplnosti a variabilnej úrovne spracovania jednotlivých informačných listov predmetov (často sú príliš stručné a všeobecné, bez dostatočného množstva študijnej literatúry, resp. nedostatočne vypracovaných sylabov), nie je úplne možné overiť dosahovanie deklarovaných vedomostí a zručností a úplne posúdiť rozsah preberanej látky.“

Pracovná skupina konštatovala, že v študijnom programe sú indikované povolania (Opis ŠP, bod 2., pís. b), na ktoré je získaná kvalifikácia nepostačujúca. Profilové ako aj ostatné činnosti študijného programu neumožňujú úspešne dosahovať výstupy vzdelania. Bolo konštatované, že predmety a informačné listy je potrebné doplniť. Od externých zainteresovaných strán bolo doložené pozitívne vyjadrenie Slovenského zväzu agropodnikateľov a rodinných farmárov a Združenia chovateľov oviec a kôz. Relevantná strana sa pri posudzovaní na mieste vyjadrila o potrebe profesie súvisiacej s riešením zdravia zvierat v praxi a hlavne profesiou súvisiacou s prevenciou vzniku ochorení zvierat. Tomu zodpovedá výber predmetov, ktorý je smerovaný hlavne do oblasti prevencie chorôb a spracovania živočíšnych produktov, len okrajovo do oblasti chovu zvierat a rastlinnej produkcie.“

Profilové predmety podľa názoru UVLF odborným obsahom, štruktúrou a sekvenciou predmetov a ďalších vzdelávacích činností a podmienky na úspešné

ukončenie štúdia umožňujú dosahovanie výstupov vzdelávania. Absolvent bakalárskeho študijného programu Rodinný farmár ovláda základy anatómie, morfológie, mikrobiológie, zoohygieny, zootechniky a pôdneho manažmentu; základy na uplatňovanie opatrení v oblasti prevencii chorôb a udržateľných podmienok vo farmárskych a hospodárskych chovov zvierat u hovädzieho dobytku, oviec, kôz, včiel a v rybárstve; získa základne informácie z oblasti výživy, diagnostiky a šľachtenia zvierat spolu s dostatočnou prevádzkovou praxou; zvládne všetky úkony súvisiace s Centrálnou evidenciou hospodárskych zvierat, evidenciou pôdy, elektronickú komunikáciu s orgánmi štátnej správy a verejnej správy; ovláda manažment chovu z hľadiska šľachtenia a plemenitby, administráciu žiadostí v súvislosti s dotačnými programami pre poľnohospodárov; získa nevyhnutné poznatky z oblasti technológie a spracovania surovín rastlinného a živočíšneho pôvodu, hodnotenie procesov pri príprave krmív a posudzovania kvality potravín, metódami hodnotenia kvality surovín a potravín, z oblasti infekčných a chorobných zmien, testovania a vyhodnocovania situácie z oblasti infekčných a toxikologických hrozieb. Súčasťou štúdia sú aj základy v oblasti hygieny prípravy a predaja potravín a stanovenie kritérií a hrozieb pri predaji hotových pokrmov a potravín v stravovacích zariadeniach. Absolvent ukončí svoje bakalárske štúdium zvládnutím základov projektového manažmentu, štatistického spracovanie procesov v malých, ale aj vo veľkých farmách a využitia moderných informačných systémov vo farmárskej praxi.

Konštatovanie pracovnej skupiny SAAVŠ je vo všeobecnej rovine, takže nie je možné sa vyjadriť adresne.

V Hodnotiacej správe sa tiež uvádza:

„Vedomosti a schopnosti, ktorých získanie je deklarované v predložených materiáloch, dávajú predpoklad uplatnenia absolventov najmä v oblasti prevencie chorôb na farmách a spracovanie živočíšnych produktov farmárskym spôsobom. Získanie kompetencií pre riadenie farmy v plnom rozsahu je diskutabilné, zaradenie a rozsah predmetov venovaných problematike chovu zvierat (technológia chovu, krmivárstva a iné) sa javí nedostatočné. Dosiahnutie všetkých výstupov vzdelávania, uvedených v profile absolventa, podľa uvedených predmetov (z hľadiska ich obsahu a rozsahu) je sporné.“

Konštatovania v tejto časti hodnotiacej správy sú však vo veľmi všeobecnej rovine. **UVLF nemá ako argumentami oponovať formuláciám „je diskutabilné“, „sa javí nedostatočné“, či „je sporné“.**

Podľa Hodnotiacej správy:

„Profil absolventa nezodpovedá štruktúre a obsahu predmetov ako aj študijnému odboru veterinárne lekárstvo ani ďalším odborom uvedených pri veterinárskom lekárstve (SŠO - št. odbor 44). Profil absolventa zodpovedá odboru "Poľnohospodárstvo a krajinárstvo". V profile absolventa je deklarované, že absolvent bakalárskeho štúdia ŠP Rodinný farmár sa uplatní v oblasti - samostatného podnikania, zakladania a rozvoja rodinných fariem; v oblasti riadenia poľnohospodárskych podnikov s orientáciou hlavne na živočíšnu produkciu; poradenstvo a kontrola v oblasti spracovania a prípravy projektov na výstavbu fariem, na spracovanie surovín a produkciu potravín; ako aj dodržiavania welfare, poradenstva a prevencie chorôb hospodárskych zvierat. Tento veľmi široký aspekt uplatnenia absolventa je diskutabilný. Získanie kompetencií na riadenie farmy v plnom rozsahu nie je napríklad dostatočne pokryté predmetmi (IL); rovnako aj predmety, ktoré sa venujú problematike chovu zvierat (technológia chovu, krmivárstvo, technológia spracovania produktov a pod.) sa javia nedostatočné. V niektorých prípadoch IL úplne absentujú (napr. Chov a prevencia chorôb rýb, včiel a včelárstvo - nebol predložený informačný list). Niektoré sylaby a podporná študijná literatúra nedáva

záruku kompetentnému vzdelaniu v danom predmete. Ďalej pri niektorých predmetoch v IL sú uvedené podmienujúce predmety, ktoré nie sú súčasťou štúdia (napr. Chov a prevencia chorôb hovädzieho dobytku).“

Hodnotiaca správa je vyjadrením odborného názoru pracovnej skupiny SAAVŠ, ktorý nemá oporu v žiadnom relevantnom právnom predpise, či už primárnom alebo *secundum et intra legem*. Skladba predmetov, ktoré musia byť súčasťou študijného plánu vedúcemu k absolvovaniu vysokoškolského vzdelávania, sa uvádza iba pri študijných programoch, ktoré vedú k získaniu vysokoškolskej kvalifikácie pre tzv. regulované povolania. Konštatovanie diskutability o uplatnení absolventa v praxi je podľa názoru UVLF založené na osobných pocitoch členov pracovnej skupiny SAAVŠ, nie na faktoch.

„Konceptia zabezpečenia odbornej praxe študentov je navrhnutá správne, ale jej hodinový rámec nie je postačujúci. Z informačných listov nie je celkom jasná náplň a obsah praxe zameraná na získanie zručnosti.“

Pracovná skupina SAAVŠ konštatuje, že konceptia zabezpečenia odbornej praxe študentov je navrhnutá správne. Nakoľko však **žiadny právny predpis či metodické usmernenie nestanovuje minimálny rozsah odbornej praxe, konštatovanie o nepostačujúcej hodinovej dotácii odbornej praxe nemôže UVLF považovať za objektívne**. Podľa názoru UVLF je 10 týždňov praxe dostatočný rozsah.

Ad SP 2.9.3. Odborný obsah, štruktúra a sekvencia profilových študijných predmetov a ďalších vzdelávacích činností študijného programu zaručujú prístup k aktuálnym vedomostiam, zručnostiam a kompetentnostiam.

Návrh študijného programu Rodinný farmár bol spracovaný a v prípade schválenia bude uskutočňovaný tak, aby odborný obsah, štruktúra a sekvencia profilových študijných predmetov a ďalších vzdelávacích činností študijného programu zaručili prístup k aktuálnym vedomostiam, zručnostiam a kompetenciám.

***E.5* Vyhodnotenie úrovne plnenia štandardu SP 6 Učítelia študijného programu**

V Hodnotiacej správe sa uvádza plnenie kritérií na vyhodnocovanie štandardu (hodnotenie C):

SP 6	Učítelia študijného programu	Úroveň plnenia
SP 6.1.1.	VŠ zaručuje pre študijný program učiteľov, ktorých kvalifikácia, úroveň výsledkov tvorivých činností umožňuje dosahovať výstupy vzdelávania.	C

Ad SP 6.1.1. VŠ zaručuje pre študijný program učiteľov, ktorých kvalifikácia, úroveň výsledkov tvorivých činností umožňuje dosahovať výstupy vzdelávania.

UVLF má za to, že všetci navrhnutí učítelia spĺňajú požiadavky Štandardov pre študijný program súvisiace s kvalifikáciou učiteľov, ako aj s výsledkami ich tvorivej činnosti.

V Hodnotiacej správe sa uvádza:

„E.5.3. Zistené nedostatky súvisiace s neplnením štandardu 6 (hodnotenie C)

- *Kvalifikácia niektorých učiteľov „garantujúcich“ predmety a úroveň tvorivých činností nezodpovedá požadovaným výstupom vzdelávania (napr. predmet Základy podnikania a projektový manažment). Z hľadiska uvedeného profilu absolventa a požiadaných výstupov vzdelávania nie je tiež zabezpečená primeraná tvorivá činnosť učiteľov v oblasti technológie a techniky chovu zvierat a rastlinnej produkcie.*
- *Problémy boli zistené pri návrhu personálneho zabezpečenia iných ako profilových predmetov. Bol identifikovaný nesúlad s platnými predpismi, týkajúcimi sa pracovných povinností vysokoškolských učiteľov vo funkcii docent a vo funkcii odborný asistent podľa §75 zákona č. 131/2002. Učiteľom vo funkcii odborný asistent sú ukladané pracovné povinnosti učiteľa vo funkcii docent (napr. predmety Všeobecná zoológia, Etológia zvierat, Základy ekológie, Chov a prevencia chorôb hydiny a ďalší (8 povinných predmetov) - všetci zabezpečujúci učelia, vrátane prednášajúcich, sú vo funkcii odborný asistent).“*

Túto formuláciu považuje UVLF za tendenčnú a zavádzajúcu. Okrem uvedenia jedného príkladu absentujú konkrétne predmety, ktorých učelia podľa pracovnej skupiny SAAVŠ nemajú kvalifikáciu a úroveň tvorivej činnosti zodpovedajúcu požadovaným výstupom vzdelávania.

Pri hodnotení učiteľov musí pracovná skupina SAAVŠ vychádzať z plnenia jednotlivých štandardov zverejnených SAAVŠ. Objektívne merateľnou požiadavkou na učiteľa študijného programu, ktorý zabezpečuje iný ako profilový predmet, je požiadavka uvedená v čl. 6, bod 2 Štandardov pre študijný program. Nakoľko sa jedná o bakalársky študijný program, garant predmetu Základy podnikania a projektový manažment Ing. MVDr. Jana Korimová, PhD. napĺňa požiadavku štandardov, ktoré uvádzajú:

„Odborná kvalifikácia učiteľov zabezpečujúcich študijný program je minimálne o stupeň vyššia než kvalifikácia dosahovaná jeho ukončením“.

Rovnako úroveň tvorivej činnosti uvedeného garanta v plnej miere napĺňa požiadavky pre bakalársky študijný program.

Garanti predmetov v oblasti technológie a techniky chovu zvierat a rastlinnej produkcie majú rovnako zodpovedajúcu tvorivú činnosť v súlade so Štandardmi pre študijný program a Metodikou na vyhodnocovanie štandardov SAAVŠ (bod 6).

V rámci normatívnych interných inštrukcií SAAVŠ neexistuje ustanovenie, ktoré by zadávalo právny titul pracovnej skupine SAAVŠ hodnotiť súlad alebo nesúlad pracovných povinností učiteľov so zákonom č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Konštatovanie pracovnej skupiny SAAVŠ v uvedenom kontexte vykazuje znaky rozširovania svojich kompetencií, čo je v rozpore so zásadami právneho štátu.

V Hodnotiacej správe sa ďalej uvádza:

„Učelia vykazujú tvorivú činnosť spravidla na medzinárodnej úrovni (publikácie vo vedeckých časopisoch s medzinárodnou akceptáciou). Nie vždy je dodržaná zhoda medzi riešenou problematikou v publikáciách a sylabom predmetu pri danom učiteľovi. Z hľadiska uvedeného profilu absolventa nie sú uvedené primerané tvorivé činnosti učiteľov v oblasti technológie a techniky chovu zvierat a rastlinnej produkcie (VUPCH učiteľov ostatných predmetov).“

V súlade s čl. 7 Štandardov SAAVŠ pre študijný program:

„1. Učitelia zabezpečujúci profilové predmety študijného programu preukazujú výsledky tvorivej činnosti v príslušnom študijnom odbore/študijných odboroch (nie programoch), v ktorom/ktorých sa študijný program uskutočňuje na požadovanej úrovni v závislosti od jeho stupňa:

- a) *aspoň na významnej medzinárodnej úrovni, ak ide o študijný program tretieho stupňa;*
- b) *aspoň na medzinárodne uznávanej úrovni, ak ide o študijný program druhého stupňa alebo študijný program spájajúci prvý a druhý stupeň;*
- c) ***aspoň na národne uznávanej úrovni, ak ide o študijný program prvého stupňa.“***

Z Hodnotiacej správy ďalej vyplýva, že:

„Vedúcimi bakalárskych prác môžu byť všetci pedagógovia, ktorí sa zúčastňujú na výučbe jednotlivých predmetov, s výnimkou učiteľov telesnej výchovy. Konkrétne návrhy tém bakalárskych prác a mená príslušných vedúcich týchto prác neboli predložené. Možno hodnotiť len na základe rozhovorov s prítomnými učiteľmi. Je potrebné sa zamerať na súlad medzi cieľmi záverečnej práce a profilom absolventa a požadovanými výstupmi vzdelávania (nie prehľadové/rešeršované práce).“

Konkrétne návrhy tém bakalárskych prác a mená príslušných vedúcich týchto prác podľa študijného poriadku UVLF sú navrhované pred začiatkom akademického roka u akreditovaných študijných programov. Témy bakalárskych prác budú vypisované v súlade s aktuálnymi požiadavkami praxe a riešenými výskumnými projektmi. Témy záverečných prác sú na UVLF zadávané ako experimentálne, prípadne riešiacie aktuálnu problematiku, nie ako všeobecné kompilačné témy. Keďže sa jedná o návrh študijného programu, témy záverečných prác budú zadávané v aktuálnom čase so zameraním na riešenie problémov praxe a vedecko-výskumných projektov.

Napokon sa v Hodnotiacej správe uvádza:

„Z hľadiska uvedeného profilu absolventa a požadovaných výstupov vzdelávania nie je tiež zabezpečená primeraná tvorivá činnosť učiteľov z predmetov v oblasti technológie a techniky chovu zvierat a rastlinnej produkcie ako aj v tomto kontexte obsah predmetov profilujúcich vedomosti absolventa pre ciele daného ŠP.“

Požiadavky na úroveň tvorivých činností sú stanovené v čl. 7 Štandardov SAAVŠ pre študijný program. UVLF si dovoľuje uviesť, že **požiadavky sú stanovené iba pre učiteľov zabezpečujúcich 5 profilových predmetov študijného programu.**

Podľa čl. 7, bod 1, písm. c) Štandardov SAAVŠ učitelia zabezpečujúci profilové predmety študijného programu preukazujú výsledky tvorivej činnosti v príslušnom študijnom odbore, v ktorom sa študijný program uskutočňuje aspoň na národne uznávanej úrovni, ak ide o študijný program prvého stupňa. Máme za to, že od učiteľa iného ako profilového predmetu nie je možné vyžadovať dosahovanie vyššej úrovne tvorivej činnosti ako od učiteľa profilového predmetu, a navyše taká úroveň by musela byť výslovne vyjadrená v štandardoch. Nakoľko, v zmysle čl. 7, ods. 2 Štandardov SAAVŠ pre študijný program tvorivú činnosť vysoká škola preukazuje prostredníctvom najvýznamnejších výstupov tvorivej činnosti učiteľov zabezpečujúcich profilové predmety študijného programu, vrátane definovaných podmienok a limitov, a zohľadňujúc dikciu čl. 21 Metodiky na vyhodnocovanie štandardov, hodnotiť nedostatočnú úroveň tvorivej činnosti zmienených garantov predmetov nie je náležité. **Pracovná skupina nemá kompetenciu stanovovať dodatočné podmienky nad rámec**

Štandardov SAAVŠ pre študijný program a Metodiky pre vyhodnocovanie štandardov, ktoré vychádzajú z právnych noriem uvedených v zákone č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v zákone č. 269/2018 Z. z. o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania a o zmene a doplnení zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

3. Záverečné konštatovanie:

Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach pripravila návrh študijného programu Rodinný farmár v súlade so Štandardmi SAAVŠ pre vnútorný systém, Štandardmi SAAVŠ pre študijný program a na základe požiadaviek praxe.

Navrhnutý študijný program napĺňa ciele Programového vyhlásenia vlády SR na obdobie rokov 2020 – 2024 v nasledovných oblastiach:

- Vláda SR vypracuje dlhodobú koncepciu poľnohospodárstva a potravinárstva so zreteľom na strategické dokumenty Európskej únie (EÚ), od ktorej sa budú odvíjať dlhodobé predvídateľné podmienky a garancie štátnej podpory domáceho poľnohospodárstva v štruktúre podľa aktuálnej potreby – špeciálne na živočíšnu produkciu, na podporu pestovateľov špeciálnych plodín a spracovateľského priemyslu, na proces pozemkových úprav, na zvýšenie poistenia rizík, na podporu tvorby zamestnanosti, na podporu mladých poľnohospodárov a na rozvoj podpory propagácie slovenskej produkcie.
- Vláda SR predovšetkým prostredníctvom Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR bude koordinovať všetky rezortné a medzirezortné intervencie, ktoré explicitne súvisia s rozvojom najmenej rozvinutých regiónov. Zameraním sa na efektívnu, strategickú a odbyrokratizovanú koordináciu aktivít rezortov, posilní komplexné, adresné a špecifické riešenia rozvojových problémov súvisiacich s extenzívnym poľnohospodárstvom, lokálnou produkciou potravín, malými podnikmi, rodinnými farmami, ochranou a tvorbou životného prostredia v najmenej rozvinutých regiónoch a podobne.
- Vláda SR vytvorí účinný mechanizmus na podporu udržania kvalifikovaných zamestnancov v poľnohospodárstve a potravinárstve a zabezpečí funkčný spôsob ďalšieho vzdelávania zamestnancov.

Slovenská republika je v súčasnosti schopná pokryť iba 40 percent spotreby potravín svojich občanov. Napriek dlhoročnej deklarovanej snahe politikov zvyšovať sebestačnosť v potravinách, je Slovenská republika čoraz viac závislá na dovoze potravinovej produkcie zo zahraničia. Tento stav chce zmeniť aj súčasná vláda, ktorá **zvyšovanie potravinovej sebestačnosti označuje za strategický záujem štátu.**

Kreovanie študijného programu s názvom Rodinný farmár je pozitívnou reakciou na spoločenskú požiadavku, ktorá vzišla od chovateľských zväzov.

Pri tvorbe študijného plánu a náplne jednotlivých predmetov Komisia pre vytváranie, úpravu a periodické hodnotenie študijného programu intenzívne komunikovala s predsedom Slovenského zväzu agropodnikateľov a rodinných fariem a riaditeľom Zväzu chovateľov oviec a kôz na Slovensku a predsedom Výboru pre pôdohospodárstvo a životné prostredie NR SR a zohľadnila všetky požiadavky externých zainteresovaných strán.

Celý proces prípravy študijného programu, vrátane vnútornej hodnotiacej správy študijného programu a opisu študijného programu prebiehal v časovom strese a v podmienkach pandémie koronavírusu. O to viac si UVLF cení prístup všetkých zainteresovaných, interných aj externých, na príprave podkladov pre akreditáciu. UVLF akceptuje, že keď sa tvorí niečo nové, vznikajú aj rozdielne pohľady, čo je normálne a pomáhajúce vývoju kvality. Avšak kvalita sa môže zlepšovať, len ak nový produkt dostane šancu byť uvedený do života. V našom konkrétnom prípade je produktom absolvent. Ak dostane UVLF príležitosť pripraviť absolventov v študijnom programe Rodinný farmár, ich schopnosti a vedomosti môže objektívne preveriť až prax.

Vysoko si ceníme pripomienky členov pracovnej skupiny SAAVŠ, ktoré majú ambíciu pomáhať kvalite predloženého študijného programu, a ak bude navrhnutý študijný program schválený, budeme sa nimi seriózne zaoberať a implementovať ich.

Sme toho názoru, že niet lepšej cesty pre tvorbu nových študijných programov ako keď vyjdú z požiadaviek praxe. V tomto kontexte je dôležité naplniť sektorové požiadavky vychádzajúce od osvedčených zamestnávateľov, čo dáva predpoklady uplatnenia sa absolventov v praxi a naplnenia očakávaní spoločnosti. Názov študijného programu sa v porovnaní so spoločenskými očakávaniami javí ako menej významný a ako námet na ďalšie akademické diskusie, nie ako dôvod na zamietnutie žiadosti o akreditáciu študijného programu, ktorého kvalitu priamo na mieste potvrdili aj členovia pracovnej skupiny SAAVS.

Príprava návrhu nového študijného programu nebola samoúčelná so zameraním na zvýšenie počtu študentov. Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach plánuje prijímať prijat' na štúdium v navrhovanom študijnom programe minimálne počty študentov v dennej a externej forme štúdia, pričom pri zvyšujúcom záujme o štúdium na univerzite nie je UVLF na týchto počtoch závislá. Navrhnutý študijný program naplnia aj aktivity profesijne orientovaného študijného programu požiadavkami, ktoré boli požadované predstaviteľmi poľnohospodárskej praxe.

Na základe uvedených skutočností sa Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach nestotožňuje so závermi hodnotiacej správy pracovnej skupiny.

Príloha č. 1 Informačný list predmetu „Chov a prevencia chorôb rýb, včiel a včelárstvo“

Vysoká škola: <i>Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach</i>	
Fakulta:	
Kód predmetu:	Názov predmetu: <i>Chov a prevencia chorôb rýb, včiel a včelárstvo</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Prednáška/Cvičenie Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 / 2 Za obdobie štúdia: 26 / 26 Metóda štúdia: prezenčná	
Počet kreditov: 7	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 4. semester DFŠ	
Stupeň štúdia: 1. stupeň	
Podmieňujúce predmety: žiadne	
Podmienky na absolvovanie predmetu: Skúška Priebežné hodnotenie: vypracovanie seminárnej práce, zápočtový test Záverečné hodnotenie: skúška	
Výsledky vzdelávania: Absolvovaním predmetu získa študent základné informácie o systematike rýb, anatómii, fyziológii, životnom prostredí rýb, umelej reprodukcii rýb a chove významných druhov rýb pre účely produkcie potravín, zarybňovania, okrasných druhov rýb a chránených druhov pre potreby ich reintrodukcie. Po absolvovaní predmetu by mal mať študent dostatočné vedomosti o rôznych technológiách chovu rýb v akvakultúrach a súčasne vedomosti pre posúdenie vhodnosti používaných technológií a ich vplyv na zdravotný stav a kondíciu rýb. Absolvovaním druhej časti predmetu získa základné vedomosti o chove včiel, chorobách včiel, stresových faktoroch a nevyhovujúcich podmienkach, ktoré ohrozujú včelstvá.	
Stručná osnova predmetu: - ryby – prehľad systematiky rýb so zameraním na hospodársky významné druhy rýb - anatómia rýb - fyziológia rýb, prirodzená reprodukcia rýb, potrava rýb - voda – životné prostredie rýb (teplota, kyslík, pH, amoniak, dusitany, dusičnany) - súčasné technológie chovu rýb u nás aj vo svete, spôsoby a technológie umelej reprodukcie - výlovy rýb, transport rýb, sádkovanie rýb - škodcovia a predátori rýb, ochrana a ich eliminácia - prehľad zákonov, vyhlášok a smerníc súvisiacich s chovom, ochranou, welferom rýb a rybárstvom - včelárstvo – história a súčasnosť, význam včiel pre poľnohospodárstvo a ekológiu - včelstvo – zloženie a chovanie sa včiel, včelie produkty - plemená včiel chovaných v Európe a ich rozdielne nároky na životné prostredie - choroby včiel a včelieho plodu, biologické obranné mechanizmy včelstva voči chorobám a škodcom - stres a fyzické nepohodlie včelstva - hlad a nevyhovujúca výživa včelstva	

Odporúčaná literatúra:

1. Adamec a kol., 2016: Aktuálne problémy a škody v rybárstve. PUBLISHING HOUSE, Žilina, SRZ 2016, ISBN 978-80-971363-1-4, 175 s.
2. Šilhavý a kol., 2015: Naše rybárství. PROTISK s.r.o., České Budějovice, ISBN 978-80-87699-05-8, 256 s.
3. Koščo J., Ševc J., 2015: ICHTYOLÓGIA, Prešovska univerzita v Prešove, ISBN 978-80-555-1422-2, 198 s.
4. Příhoda J., 2006: Chov lososovitých rýb, Style, ISBN 80-969033-4-9, 209 s.
5. Toporčák, J. (1997): Choroby včiel. DATAHELP, Košice, ISBN 80-88867-06-1
6. Toporčák, J. a kol. (2000): Choroby včiel a ich diagnostika – laboratorne vyšetrovacie metódy. ŠVPS SR Bratislava, s. 96, ISBN 80-7148-034-7
7. Toporčák, J. a Chlebo, R.. Choroby včiel a hygiena pri produkcii medu. D&D International Slovakia S.r.o. Bratislava, 2012, ISBN 978-80-970826-3-5, s. 213

Poznámky:**Hodnotenie predmetov**

A	B	C	D	E	FX

Vyučujúci:

Garant predmetu: MVDr. Lenka Koščová, PhD., MVDr. Rastislav Sabo, PhD.

Prednášajúci: MVDr. Lenka Koščová, PhD., MVDr. Rastislav Sabo, PhD.

Cvičiaci: MVDr. Lenka Koščová, PhD., MVDr. Rastislav Sabo, PhD., MVDr. Ľubomír Šmiga, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 31.1.2021

Schválil: